

Ureja uredniški odbor — Glavni in odg. urednik Dušan Rebolj — tel. 20-71, lok. 25 — Tisk in klišej CP »Gorenjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

KRANJ, SOBOTA, 15. DECEMBRA 1962

LETO IV. — 11. ŠTEVILKA

Pred pripravami na razpravo o gospodarskem planu podjetja za leto 1963

Preočiti moramo široko orientacijo našega razvoja

- DUSAN REBOLJ — KADROVSKE SLUŽBE ● Na tretji razširjeni seji izvršnega odbora
- sindikalne podružnice v torek, 20. novembra so obravnavali gospodarski plan podjetja
- za prihodnje leto. Odbor je izdelal in sprejel temeljit načrt in koledar, po katerem naj
- bi kolektiv postopoma obravnaval gospodarski plan za leto 1963.

Na razširjeni seji, ki so se je udeležili poleg članov izvršnega odbora še sekretar tovarniškega komiteja ZKS Franc Golob, predsednik tovarniškega komiteja LMS Miodrag Milivojević, predsednik skupščine Rudi Nadižavec, predsednik upravnega odbora Mirko Klemenc in glavni direktor Drago Dolinšek, so ugotovljali, da moramo vključiti v temeljni

obravnavanje gospodarskega plana za prihodnje leto slehernega člana kolektiva. Ne gre samo za seznanjenje proizvajalcev z obveznostmi kolektiva do družbe! Razpravo bo treba organizirati tako, da bo predloženi gospodarski plan vsakdo razumel. Kot celota bo moral jasno preočiti široko orientacijo razvoja podjetja v letu 1963.

Spregovoriti bo treba ne samo o naših proizvodnih možnostih, o prodaji, izvozu, nabavi, marveč v kompleksni obliki prikazati celotno problematiko kolektiva. Sleheri član naše velike družine mora najti v konglomeratu nalog in obveznosti svoje mesto, hkrati pa jasno videti perspektive za prihodnost.

Samo tako kompleksno obravnavanje gospodarskega plana, kjer bo videla sleherna ekonomska enota, delovna skupina in vsak posameznik, kakšne so njegove naloge in česa vsega bo z izvrševanjem sprejetih nalog tudi deležen, bo obrodila resnične uspehe. Enkrat za vselej moramo prenehati s starimi načini sprejemanja obveznosti in nalog, kakršne predstavlja gospodarski plan za celo leto.

Da bo razprava res vsesplošna, (Nadaljevanje na 3. strani)

Mnogo članov kolektiva morda še ne ve o komisijah...!

Mnogi člani kolektiva še ne vedo, kakšne naloge imata komisija za analitično ocenitev delovnih mest in komisija za razvijanje sistema delitve dohodka. Obe sta namreč v pomoč organom upravljanja. Prva je operativna in tako rekoč stalna, druga pa je začasna in v pomoč pri oblikovanju poslovne politike podjetja.

Da bi bil kolektiv z njunim delom podrobneje seznanjen, smo pridobili za sodelovanje šefa službe za osebne dohodke Ivana Gradišarja. V nekaj zaporednih prispevkih bo spregovoril o najvažnejših nalogah, problemih in že rešenih težavah v delu obeh komisij. Tokrat nekaj o tem, kakšna je pot do nove analitične ocene delovnih mest, to je do novega merila za ovrednotenje posameznih delovnih mest.

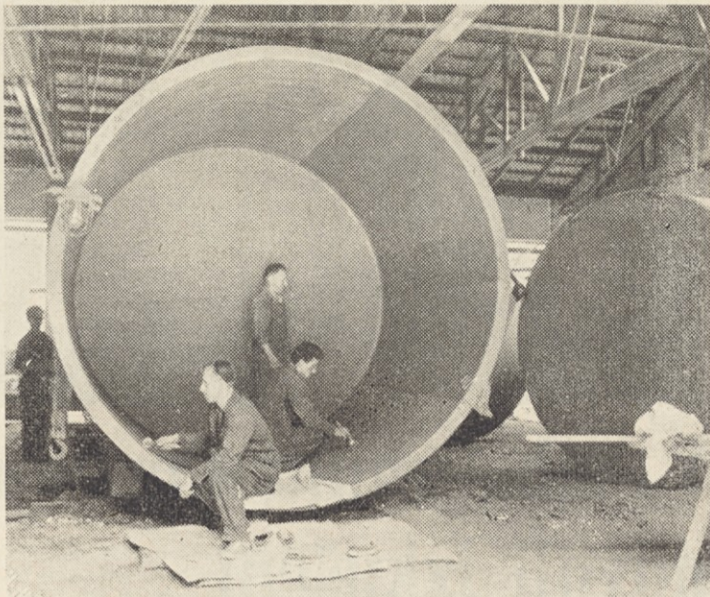
Delavski sveti oziroma zbori delavcev ali šefi ekonomskih enot predlagajo ter dajejo opise posameznih, za ocenitev predvidenih delovnih mest komisiji za analitično ocenitev delovnih mest pri skupščini kolektiva. Ta se po predložitvi takega gradiva sestane kar se da hitro. Razpravlja o predlogih in o delovnih mestih; slednja so lahko ali že sistematizirana ali predvidena v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, ali pa gre za povsem nova, komaj ustanovljena delovna mesta!

Popravki analitične ocene delovnih mest, če gre na primer za akcijo poenotenja vrednosti točke,

prekvalifikacije, če napreduje na primer nekdo iz konstruktorja II. stopnje v konstruktorja I. stopnje, itd. sodijo prav tako v področje komisije za analitično ocenitev delovnih mest.

Zaposlovanje novih delavcev in organiziranje novih delovnih mest mora biti seveda v skladu s planom delovne sile, kakor ga običajno imenujemo.

Po razpravi in obravnavi predloženega gradiva — opisov in predlogov delavskih svetov oziroma zborov delavcev ekonomskih enot — izdela komisija predlog za skupščino kolektiva. S sprejetjem (Nadaljevanje na 3. strani)

V današnji številki objavljamo na 4. strani reportažo o naših ebonitiziranih. Pričujoča slika kaže letečo trojko Benedičiča, Jaklina in Kriznerja, ko so letos ebonitizirali reakcijske kotle v Hrastniku.

Pripravljamo tudi že osnutek statuta za podjetje

Vzporedno s pripravami občinskega statuta se kranjske gospodarske organizacije že lotevajo izdelave svojih statotov. V našem podjetju je bil eden začetnih sestankov 6. novembra. Na njem je glavni direktor Drago Dolinšek zadolžil nekatere sodelavce strokovnih služb za pripravo tistega dela statuta podjetja, iz katerega bodo razvidne naloge ekonomskih enot strokovnih služb in pomožnih dejavnosti in po njih razmejene pristojnosti med organi upravljanja ekonomskih enot in organi upravljanja podjetja.

Na sestanku so uporabili kot pripomočke pregled razmejenih pristojnosti po predloženem osnutku. Razdeljene so na konstituiranje in organizacijo upravljanja, interno zakonodajo (samoupravni akti), gospodarsko planiranje, razvoj proizvodnje, proizvodna operativna, finančna operativna, kadrov, operativna, komercialna operativna, obratni po ekonomskih enotah, periodični in letni, delitev dohodka in

delitev osebnih dohodkov. Pri tem se je pokazalo, da je treba temeljiteje in sistematičneje opredeliti vse naloge, ki jih opravljajo za potrebe proizvodnje in proizvodnih ekonomskih služb in pomožnih dejavnosti.

Le na tak način bo mogoče spoznati in utrditi vzajemni odnos med vsemi ekonomskimi enotami (Nadaljevanje na 3. strani)

Zaradi izmeta in manjvrednega blaga izgubimo letno okrog 400 milijonov dinarjev

Zakaj uvajamo službo za statistično kontrolo kakovosti?

ing. Filip Majeen

- V zadnji številki našega lista smo v skopih besedah napovedali uvajanje službe za statistično kontrolo kakovosti v našem podjetju.
- Nekaj najrazličnejših nalog in načrtov smo že omenili. Danes pa objavljamo obširnejši prispevek asistenta šefa tehnične kontrole ing. Filipa Majeena, ki se je zadnje čase docela posvetil uvajanju nove službe za statistično kontrolo kvalitete v našem podjetju.

Produktivnost zavisi v glavnem od dveh osnovnih činiteljev — količine in kakovosti. Nekdo lahko naredi veliko več od drugega, toda kakovost njegovega dela je zato lahko neustrezna! V kolikor je kakovost tako slaba, da delo ali izdelki nimajo primerne vrednosti, potem govorimo o nizki produktivnosti. Kajti na tržišču odločata o prodaji predvsem cena in kakovost izdelka, oziroma dela. Zato moramo danes stremeti za tem, DA USTVARJAMO ČIM VEČ IN TEM BOLJŠE!

Iz povedanega izhaja, da vpliva kakovost tako na produktivnost kakor tudi na konkurenčnost. Zato je eden bistvenih momentov, s katerimi moramo računati v proizvodnji.

V moderni industrijski proizvodnji si ne moremo zamišljati visoke produktivnosti brez dobre kvalitete, vsega tega pa ne brez dobro organizirane službe kakovosti. Seveda bi sklepali napačno, če menimo, da ustvarja kakovost prava služba! Boljšo ali slabšo kakovost nekega izdelka ustvarjajo vedno neposredni proizvajalci, ki zanj tudi odgovarjajo in ki morajo biti za to tudi stimulirani ali spodbujeni. Jasno pa je, da je treba proizvajalcem, neposrednim izdelovalcem omogočiti vsa prizanja

za izboljševanje dela in kakovosti.

Kakšna je potem naloga službe kakovosti?

Ta služba zasleduje tehnološki postopek v vseh njegovih fazah in na osnovi dobljenih merjenj ter zapazanj izdeluje analize ter z njimi sproti seznanja delavce, mojstre, šefe, vodstvo tehničnih služb. Opozarja na nepravilnosti in na vse tisto, kar vpliva na kakovost izdelkov.

Pri nepopolno organizirani kontrolni službi, kakor je to trenutno tudi pri nas, ni mogoče zajemati in opozarjati na vse izgube, ki nastanejo med proizvodnjo zaradi slabše kakovosti dela. S kontrolo končnih izdelkov in z njihovo klasifikacijo lahko podajamo le del celotne škode, ki nastaja zaradi razlik v cenah preklasificiranih izdelkov. Po podatkih iz mesečnih poročil našega oddelka tehnične kontrole znaša v našem podjetju samo te vrste škoda okoli 400 milijonov dinarjev!!!

Tako pa ni samo pri nas! Tudi v drugih podjetjih imajo enake težave in precejšnje izgube na račun prenizke kakovosti. Tako je bilo v Zvezni Ravne, v Strojnih tovarnah Trbovlje, v Tovarni avtomobilov v Mariboru, itd. Se (Nadaljevanje na 2. strani)

PREBERI
TUDI TI!

Daj tudi ti kri za bolnike in ponesrečence!

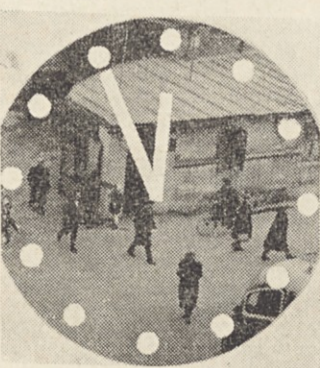
Kakor vsako leto, tako bo tudi letos organiziral ljubljanski Zavod za transfuzijo krvi veliko krvodajalsko akcijo. Za razliko od lanske bo letos potekala po terenu in ne več po gospodarskih organizacijah. Oddajanje krvi bo solidnejše, mi pa bomo brez skrbi zaradi primernega prostora in vseh ostalih tehničnih priprav.

Letos bo prevajal krvodajalce v Ljubljano Zavod s svojimi avtobusi. Ker bomo oddajali kri v dopoldanskem času, je upravni odbor na zadnji seji v sredo, 5. decembra sklenil, da bodo imeli vsi krvodajalci iz našega podjetja plačan dopust za čas odsotnosti z dela. Seveda bo treba predložiti posebno potrdilo o oddaji krvi.

V preteklih letih je bila »Sava« med tistimi kolektivi, ki so dali največ krvi za bolne in ponesrečence. Bodimo tudi letos med prvimi!

Prijave zbirajo zastopniki Zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane. Te dni vas bodo obiskali na domu. Če je le mogoče, se prijavite. Kdo ve, morda boste potrebovali nekoč kri tudi sami?! Morda vaš otrok? Dobili jo boste iz zaloge, ki jo ustvarjajo prostovoljni krvodajalci in spet se boste vrnili vi ali vaš otrok zdravi iz bolnišnice.

Simbolizirana ura na sliki kaže, da manjka pet minut do dvanajste. Tudi transfuzija krvi je za marsikoga zadnja možnost, da uide smrti. Dokler smo zdravi, izgube na račun prostovoljnega odvzema ne bomo čutili. Če pa bo šlo kdaj zares, utegne biti prostovoljni prispevek krvodajalcev edina možnost rešitve!

Zakaj uvajamo službo za statistično kontrolo kakovosti?

V embalaranju nimamo dovolj izkušenj

- FRANC HACE — PRODAJNE SLUŽBE ● Ko se sprehajamo po mestu ali ko hitimo po opravkih, ne zamudimo prilike in pogledamo v izložbe, kjer so razstavljene lepe stvari in se ponujajo kupcu. Zlasti še, če so zavite ali zaprte v lično embalažo. In ko potem zavijemo v prodajalno, kupimo zaželeno stvar, se niti ne jezimo na račun morda nekoliko previsoke cene ali slabše kakovosti predmeta. Če je škatlica, vrečka, itd. — v čemer je shranjen predmet, ki ga kupujemo — pripravna, pozabimo na to. Odštejemo denar in zadovoljni odidemo. Zdi se nam, da smo kupili dve koristni stvari — zaželeni predmet in uporabno embalažo.

Res je, da lahko kupca pridobimo za nakup tudi z lično in praktično uporabno embalažo. Tega se drugod v svetu močno zavedajo. V propagandne namene in za pridobivanje potrošnika potrošijo ogromno denarja — tudi do 8 odstotkov bruto vrednosti svojega celotnega poslovanja! Tudi pri nas opažamo zadnja leta precejšnje kvalitete skoče na tem področju. V našem podjetju pa v propagiranju in embalaranju svojih izdelkov precej šepamo!

Poglejmo na primer termoforje! Kupec dobi zavitega v navaden papir in velikokrat se zgodi temu ali onemu, da se papir razvije. Termofor »trmasto« poškoduje iz torbice, kar je velikokrat neprijetno. Kaj, ko bi začeli prodajati te uporabne pripomočke za preganjanje mraza in za zdravljenje v ličnih vrečkah iz polivinila?

Nič boljše mi z veloplasi in velozračnicami. Nekajkrat so prepognjeni in povezani z vrstico. Kaj, ko bi jih prodajali v primernih kartončkih, na katerih bi bilo tudi napisano nekaj besed o vzdrževanju!

Pred kratkim smo začeli izdelovati odlične radirke v treh velikostih. Po kvaliteti nič ne zastajajo za znanimi »Pelikano« vimi. Toda na žalost vedo za to trgovino na veliko in malo, potrošniki sami pa ne. Ali bi bili stroški za učinkovito radijsko reklamiranje naših radirk preveliki?

To pa še ni vse! Radirke so tu, mi smo pa zanje brez embalaže. Kdor utegne, naj si ogleda v skladišču, kako jih zavijajo po 50, 100 in več v navaden papir, kot kranjske klobase. Ustrezno embalažo imamo samo za pakiranje po 500, 940 in 1000 kosov. Toda to

(Nadaljevanje s 1. strani)
le uvedba službe za statistično kontrolo kvalitete je v slehernem

◀ Pred štirinajstimi dnevi je v našem podjetju dvakrat predaval o predosnutku ustave Sergej Vošnjak

izmed naštetih podjetij pokazala, kje so neizkoriščene rezerve, kje, kako in kdo naj ukrepa, da produktivnost hitro poraste. Kakor pri nas so se tudi tam izgovarjali na račun neustreznih surovin. Toda analize so pokazale, da temu ni ved notaka in da je treba odpravljati pomanjkljivosti v proizvodnji sami. Vse to smo ugotovili v zadnjem času tudi pri nas!

Danes se vse več delovnih kolektivov odloča za uvedbo službe statistične kontrole kvalitete. Obrabajo se za pomoč na Republiški zavod za produktivnost v Ljubljani in na Zavod za izobraževanje kadrov ter proučevanje organizacije dela v Kranju. Trenutno uvajajo take službe v Iskri, Litostroju, Tobačni tovarni, itd. Tudi mi smo se odločili zanjo.

Naš oddelek tehnične kontrole temelji na klasičnih načelih kontrole kvalitete. Tak način dela pa je v svetu že preživel. Je pre malo učinkovit, ali pa predrag, saj bi zahteval za stoo odstotno kontrolo preveliko število kontrolorjev. Medfazna tekoča kontrola ni dosegla svojega namena v glavnem iz objektivnih vzrokov, saj ni bilo jasnega sistema in ne smotra za delo tekočih kontrolorjev. Le-ti so bili več ali manj prepučeni samim sebi. Zal tudi nimamo ustreznih strokovnjakov, ki bi poznali nove, boljše metode.

Spričo vsega povedanega je razumljivo, da je skupščina kolektiva na predzadnjem zasedanju sklenila, naj se ukine star način kontroliranja kvalitete in da naj se prične takoj uvajati statistično metodo kontrole kakovosti. Nalogo smo zaupali Zavodu za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela v Kranju, katerega sodelavec je tudi prof. Andrej Čič, strokovnjak za vprašanja kontrole kvalitete.

Upravičeno so nekateri pomislili, češ da se tehnološki postopki v gumarski industriji bistveno razlikujejo od onih v kovinsko-

predelovalni industriji. Rezultatov in izkušenj, ki so jih že dobili v tisti panogi, pri nas res ne bo mogoče povsod direktno uporabiti. Marsikaj bo treba prilagoditi našim specifičnim pogojem, kakor je bilo to na primer v papirni industriji, kjer se je metoda pokazala za zelo uspešno. Da je uvajanje omenjene metode izvedljivo tudi v naši panogi, nam narekuje tudi strokovna literatura, ki navaja lepe uspehe metode statistične kontrole kakovosti v gumarski industriji ZDA in ZSSR.

Kako bo izgledala ta služba pri nas?

▲ Konfekcioniranje ležalnih blazin v obratu Vrhnika

Ko smo se odločili za uvedbo nove službe, smo upoštevali tudi povečanje števila zaposlenih, ki bodo delali na tem področju. Sklasno z Zavodom je bilo dogovorjeno, da metode ne bomo uvajali frontalno, marveč postopoma. Prva faza naj bi zajela ekonomsko enoto pnevmatikarna II in tiste operacije ekonomske enote valjarna II, od katerih posredno zavisi kakovost izdelkov pnevmatikarne II.

Za to ekonomsko enoto smo se odločili predvsem zato, ker je prav pnevmatikarna najsodobneje ure-

jena, ima najboljše rešene tehnološke probleme, ima že precej svoje tehnološke dokumentacije in ker zajema skôrda dve tretjini vse naše proizvodnje. Zato bodo tudi rezultati uvedene metode najbolj vidni.

Uvajanje metode statistične kontrole kakovosti zahteva v prvi fazi svojega nastajanja naslednja delovna mesta: vodja službe, administrator, šef statistično-analitiškega biroja, administrator, glavni tehnolog, tehnolog za pnevmatiko, glavni analitik, analitik, 2 statistika, 2 prevzemna kontrolorja in 9 tekočih kontrolorjev.

Osnovna enota bo štabni organ, imenovala pa se bo statistično analitski biro. V njem bodo tehnologi izdelovali na osnovi obstoječe tehnične dokumentacije kontrolo tehnične dokumentacije za vsako delovno operacijo. To vse bodo vnašali v plan kontrole, ki bo tekočim kontrolorjem točno veleva, kaj, kako in s čim naj kontrolirajo delovne operacije. Tekoči kontrolorji bodo zapisovali podatke o ugotovitvah v kontrolne liste, ki bodo neposredno na delovnih mestih v proizvodnji. Tako bodo delavci lahko sproti vedeli za vzroke napakam.

Sproti izpopolnjena dokumentacija se bo vsak dan vračala v statistično-kontrolni biro. Tam bodo izdelovali posebne analize za takojšnje posege v proizvodnjo in za odpravljanje napak. Ta služba bo vršila tudi učinkovito kontrolo surovin, ko le-te prihajajo v podjetje.

Da bo celotno delo kar se da hitro steklo, je skupščina kolektiva že potrdila sklep o organiziranju naslednjih delovnih mest v okviru bodoče službe za statistično

LE DOBRO IN

PRETEHTANO

ORGANIZIRANO

DELO OMOGOČA

DOSEGANJE

PRIČAKOVANIH

REZULTATOV!

kontrolo kakovosti: šef statistično-analitičnega biroja, kontrolni tehnolog pnevmatikarne, glavni analitik, 2 prevzemna kontrolorja in 9 tekočih kontrolorjev.

Celotno delo je torej steklo. Pozabiti pa ne smemo, da zavisi uspeh na eni strani od treh osnovnih pogojev — tehnološke dokumentacije, primernih kadrov in absolutne tehnološke discipline, na drugi strani pa od prizadevanj vseh zaposlenih!

O nadaljnjih ukrepih in prvih rezultatih bomo sproti poročali v našem listu, da bo slehernemu članu kolektiva omogočen vpogled v to področje.

Zaradi nediscipline ukinjen avtobus!

Navkljub nekajkratnim opozorilom se je zadnje čase dogajalo, da so v obratu II nekateri posamezniki v dopoldanski izmeni predčasno zapuščali svoja delovna mesta ter odhajali iz podjetja, da so se lahko vozili v Kranj z avtobusom, ki je redno odpeljal izpred obrata II ob 13.50 uri. Da

bo temu v bodoče konec, je upravni odbor na zadnji seji to vožnjo ukinil. Zato vozi sedaj iz obrata II zadnji avtobus ob 13.30 uri!

Tako so sedaj prizadeti nekateri člani kolektiva, ki prihajajo iz Stražišča na delo v obrat I v popoldanskem času!

Zakaj ni zanimanja za naš klub mladih proizvajalcev?

- LUDVIK PAVŠER — SLUŽBE ● ZA ORG. PROIZVODNJE ● V zadnjih številkah »Save« ste lahko videli v mladinski rubriki prijavnice h klubu mladih proizvajalcev. Kljub temu, da smo vsem zainteresentom olajšali samo prijaviteljstvo, je odziv porazen. Zato je upravičeno vprašanje, zakaj ni zanimanja za klub mladih proizvajalcev?

- Da bi dobil vsaj delen odgovor za šport in razvedrilo, temveč tudi na vprašanje, sem se obrnil na

- nekatere naše mlade delavce in v razgovoru z njimi zvedel tole: **TINE PETRIC** iz stiskarne je član mladinske organizacije že od leta 1960. Po njegovem mnenju je lahko vsakdo, kdor se zanima za delo mladine, sproti seznanjen v časopisu. Tudi delo samo v organizaciji mu je všeč, saj ne skrbe samo

Justina Bitenc iz laboratorija

reševanje najrazličnejših problemov v proizvodnji.

V klub mladih proizvajalcev se ni prijavil. Pravi, da zato, ker se niso prijavili drugi!

JOŽE BOLTEZ iz priprave dela je aktiven član organizacije LMS že osem let. Všeč mu je, ker dela mladina sedaj bolj načrtno, zlasti na ideološko-političnem področju.

V klub mladih proizvajalcev se je prijavil in je pripravljen sodelovati. Po njegovem mnenju bo klub zaživel sedaj, ko je mladinski dom že dograjen.

JUSTINA BITENC iz laboratorija je bila v svojih izjavah dokeja skopa. Član organizacije LMS od leta 1959. Z delom mladine je malo seznanjena? Zanima se predvsem za kulturno življenje. Po njenem mnenju naj bi prirejali večkrat zabave in posvečali več pozornosti tistim mladincem, ki se doslej še niso vključili med delovne člane.

V klub mladih proizvajalcev se

ni prijavila. Na vprašanje, zakaj ne, pa ni vedela odgovoriti!

Jože Boltez iz priprave dela

MARJAN NOVAK iz stiskarne je član mladinske organizacije že tri leta. Z delom mladine je malo seznanjen, ker prebira časopis, na oglašnih deskah pa zapisnike. Veliko pravi, da zve tudi na proizvodnih konferencah. Predlaga, naj se mladina sedaj osredotoči predvsem na sodelovanje tistih delavcev, ki

so prišli iz poklicne gumarske šole. V klub mladih proizvajalcev se ni prijavil, ker boje ni dobil časopisa!

- Tudi ostali anketiranci so odgovorili precej podobno. Toda že omenjeni štiri primeri kažejo, da naša mladina niti ne ve do bro, zakaj smo sploh ustanovili klub mladih proizvajalcev! Tisti, ki to vedo in bi se sicer vključili, pa so verjetno menili, da je prevelik napor iz časopisa izrezati prijavnico, vpisati nanjo svoje podatke in jo oddati za stopniku.

- Menim, da nam takšen odnos ne more biti v ponos. Ko je vladalo v mladinski organizaciji mrtvilo, smo negodovali. Ko pa imamo sedaj možnosti za najrazličnejše načine koristnega dela v organizaciji in ko so nam starejši člani kolektiva pripravljene pomagati, pa nas ni!

Zakaj nekateri ne prejema redno časopisa na dom?

Se slišimo pritožbe nekaterih posameznikov, ker ne dobivajo našega lista na dom. Da bi dokončno črtali ta problem z dnevnega reda, smo se obrnili z vprašanjem najprej na pošto. Zvedeli smo, da dostavijo vse razposlane izvedbe po domovih, vračajo pa tiste, ki so naslovljeni z napačnimi podatki. Zato naprošamo bralce, naj sproti javljajo spremembe in točne naslove ob selitvah uredništvu. Kdor do konca tega meseca ne bo storil tega, z novim letom časopisa ne bo več prejel.

Po vsakem izidu nam pošta vrne kakih trideset naslovljenih izvodov. Poštari pravijo, da naslovljenec sploh ne najdejo. Tam, kjer pa nimajo primernih poštarnih nabiralnikov ali prostorov za pošto, se res lahko primeri, da kdaj ni časopisa. Morda segajo po njem drugi? Kdo ve?!

Preočiti moramo široko orientacijo našega razvoja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Jedrnata in vsebinsko poglobljena, je izvršni odbor na razširjeni seji 20. novembra sprejel naslednje predloge za skupščino kolektiva, upravni odbor ter organe upravljanja po ekonomskih enotah:

● **Predvidoma 17. decembra** letos naj bi skupščina obravnavala in sprejela proizvodni

plan podjetja z jasno razvidnimi plani posameznih ekonomskih enot ter plan prodaje.

Poleg proizvodnih planov za posamezne ekonomske enote naj se prikaže tudi letošnji storitev ter naredi razumljivo primerjavo po najznačilnejših pokazovalcih. V skladu z obstoječimi in veljavnimi predpisi naj se prikaže na osnovi razpravo vsehkozi spremljati in s posameznimi sredstvi obveščanja seznanjati kolektiv o vsem tistem, kar je bistveno za popolno razumevanje v obravnavi predvidene materije. Seveda pa zavisi to v največji meri od posameznih strokovnih služb, ki bodo pripravljale vse potrebne materiale. Če bodo pravočasno pripravile posamezne plane in če bodo le-ti razumljivi ter dostopni za povprečnega poznavalca gospodarskih zakonitosti, potem bomo lahko to prenašali med kolektiv bodisi v časopisu, v špirografiranem biltenu ali pa na druge načine. Le iz razumljivih in preglednih materialov bo mogoče črpati gradivo za sestanke po ekonomskih enotah, za časopis, itd.

● **Predvidoma 15. januarja** naj bi skupščina obravnavala in sprejela plan nabave, plan investicij ter vzdrževanja in finančni plan podjetja.

Za kar največjo razumljivost naj se poišče takšen način prikazovanja, ki bo pritegnil slehernega člana kolektiva!

● **Predvidoma 29. januarja** naj bi skupščina razpravljala in sprejela plan kadrov, plan izobraževanja, plan dopustov in plan organizacijskih ukrepov za leto 1963.

Sindikalna podružnica bo v sodelovanju z organizacijama ZK in LMS podjetja ter s pomočjo strokovnih sodelavcev podjetja organizirala razprave po obratih pred vsakim zasedanjem skupščine.

Zato bo treba dostavljati sindikalni podružnici vso potrebno dokumentacijo in materiale deset dni pred posameznimi zasedanji.

Ko se tako temeljito pripravljamo na obravnavo kompleksnega gospodarskega plana podjetja za prihodnje leto, se moramo seveda tudi vprašati, kakšno vlogo mora pri tem odigrati naša informativna služba?

V načrtu imamo namen celotno razpravo vsehkozi spremljati in s posameznimi sredstvi obveščanja seznanjati kolektiv o vsem tistem, kar je bistveno za popolno razumevanje v obravnavi predvidene materije. Seveda pa zavisi to v največji meri od posameznih strokovnih služb, ki bodo pripravljale vse potrebne materiale. Če bodo pravočasno pripravile posamezne plane in če bodo le-ti razumljivi ter dostopni za povprečnega poznavalca gospodarskih zakonitosti, potem bomo lahko to prenašali med kolektiv bodisi v časopisu, v špirografiranem biltenu ali pa na druge načine. Le iz razumljivih in preglednih materialov bo mogoče črpati gradivo za sestanke po ekonomskih enotah, za časopis, itd.

Takale je pot od predloga za analitično ocenitev do potrditve na skupščini kolektiva

DS ali ZD ekonomske enote da predlog in opis delovnega mesta komisiji za analitično ocenitev delovnih mest pri skupščini kolektiva

Komisija za analitično ocenitev delovnih mest razpravlja o predlogu in opisu, v kolikor to delovno mesto še ni sistematizirano, ali če gre za rekvizifikacijo

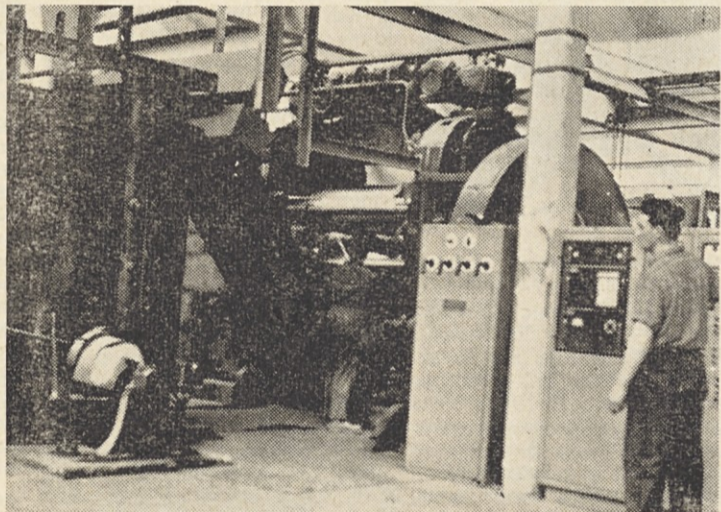
Skupščina kolektiva po sprejetju in potrditvi ali odbije predlog komisije za analitično ocenitev delovnih mest. Šele po potrditvi sme merilo uporabiti za obračun

Pomagajte nam pri ureditvi novoletne številke!

Prihodnja številka našega lista bo izšla v soboto, 29. decembra. V njej bomo posvetili veliko prostora bralcem samim. Zato vabimo vse člane kolektiva in njihove ožje svojce, naj prispevajo v list kratke prispevke o svojem delu v podjetju, o preživljanju prostega časa doma, o svojih »konjičkih« ali hobijih, to je najljubših opravilih itd. Zanimivji bi bili tudi opisi prijetnih doživljanj, razne fotografije in risbe o tem.

Vse prispevke bomo dobro honorirali. Nič ne de, če bodo napisani s svinčnikom in morda z okorno roko! Jasno in razumljivo napišite predvsem imena in priimke oseb ter imena krajev in drugih zemljepisnih pojmov. Zagotovo pa ne pozabite napisati na konec svojega imena in naslova!

Vse prispevke pošiljajte na naslov: UREDNIŠTVO »SAVA«, KRANJ — Tovarna gumijevih izdelkov! UREDNIŠTVO

Kako bomo letos proslavili novoletno jelko?

V začetku meseca novembra je sklical Občinski odbor SZDL sestanek predstavnikov nekaterih gospodarskih organizacij, zavodov ter predstavnikov družbenih organizacij, nekaj dni kasneje pa še s predstavniki šol in vzgojno varstvenih ustanov zaradi letošnjega proslavljanja novoletne jelke. Dogovorili so se za opustitev individualnega obdarovanja otrok in da letos v Kranju ne bo spreveda Dedka mraza.

Občinska zveza društev prijateljev mladine priporoča vsem gospodarskim organizacijam, zavodom in ustanovam, naj opustijo individualno obdarovanje otrok ob novoletni jelki. Namesto tega priporočajo, naj gospodarske organizacije, zavodi in ustanove namenijo sredstva za trajna, kolektivna darila.

Pri Občinski zvezi Društev prijateljev mladine bodo ustanovili sklad za novoletno jelko. Vanj se

bodo stekala sredstva, ki jih bodo delovni kolektivi namenili za obdaritev. Sredstva bodo služila namensko za dograditev otroških igrišč, manjših športnih igrišč in podobno.

Namesto spreveda Dedka mraza bo letos v Kranju vrsta prireditelj s kvalitetnim programom. Prireditelj jih bodo za šole, delovne organizacije, stanovanjske skupnosti in za podeželje.

Na zadnji seji upravnega odbora je bilo govora tudi o tem. Sklenjeno je bilo, da bo podjetje prispevalo nekaj sredstev v sklad za novoletno jelko, ko bomo od Občinske zveze društev prijateljev mladine prejeli predračun trošenja. Za otroke članov našega kolektiva letos ne bo individualnega obdarovanja. Pač pa bomo prireditelj zanje v Prešernovem gledališču bogat kulturni spored z obiskom Dedka mraza.

Pripravljamo tudi že osnutek statuta za podjetje

(Nadaljevanje s 1. strani)

tami na temelju notranje specializacije v pogojih neposrednega upravljanja in neobhodne delitve dela v industrijskem podjetju. Na ta način bomo skozi vzajemne odnose med vsemi ekonomskimi enotami krepili tudi kolektivno odgovornost, disciplino in povezanost vseh enot v enotno podjetje ter pri tem razvijali materialno zainteresiranost kolektivov vseh ekonomskih enot ter gradili notranjo razmerja pri gospodarjenju in delitvi dohodka. Zaradi sodobne delitve dela v različnih vrstah ekonomskih enot bomo seveda tudi dosegli večjo strokovnost, neprekinjenost in dinamiko izvrševanja planskih nalog. Za to pa so potrebni proizvodnim ekonomskim enotam pravočasni operativno-termiški plani, surovine in ostala sredstva proizvodnje, kadri, tekoče vzdrževanje, različni organizacijski ukrepi in jasna orientacija v tržišnih situacijah oziroma prodajnih možnostih. Na osnovi tega pa bo mogoče tudi izobraževati po programih, katerih vsebna bi resnično odražala doseženo stopnjo razvoja podjetja, njegovega poslovanja, neposrednega upravljanja in družbeno-ekonomskega položaja človeka.

Poleg pregleda razmejenih pristojnosti med organi upravljanja ekonomskih enot in organov upravljanja podjetja so na sestanku uporabili tudi osnutek funkcionalne sheme podjetja in sheme de-

lavskega upravljanja ter poseben obrazec »razvoj neposrednega upravljanja glede na razmejitve pristojnosti med organi upravljanja in glede na naloge strokovnih služb na posamezna področja«.

Sheme tokrat še ne objavljamo, ker bo do dokončnega predloga verjetno utrpela nekaj sprememb. Izdelana je tako, kakor smo letos na pomlad ob volitvah v organe upravljanja organizirali in postopoma razvijali delavsko upravljanje. Služi posameznim ekonomskim enotam strokovnih služb in pomožnih proizvodnih dejavnosti kot osnova pri obdelovanju nalog, vezanih na proizvodne in druge ekonomske enote ter na organe upravljanja ekonomskih enot ali podjetja.

V posebnem obširnem materialu, ki služi ekonomskim enotam kot navodilo pri obdelovanju nalog in razmejitve pristojnosti, je tudi nekaj povsem novega. Gre za dokončno razčiščenje pojmov, kot so na primer »organ upravljanja je sprejel sklep, je vzel na znanje, je načelno sprejel pogoje, itd.«

V dosedanjih zapisnikih organov upravljanja zasledimo vrsto pomankljivih in netočnih formulacij sklepov. Niso tudi redki primeri, da na koncu obširno napisanih razprav o posameznih točkah dnevnega reda zasedanj ali sej ni ustreznih in jasnih sklepov, itd. Da se v bodoče to neveščnost odpravi, bo organizirala služba za izobraževanje v bližnji prihodnosti kratek seminar za administratorke organov upravljanja. Na seminarju bodo prisotni zvedeli za točne formulacije, kot so razpravljati in predlagati, odločiti, spre-

Mnogo članov kolektiva morda še ne ve o komisijah...!

(Nadaljevanje s 1. strani)

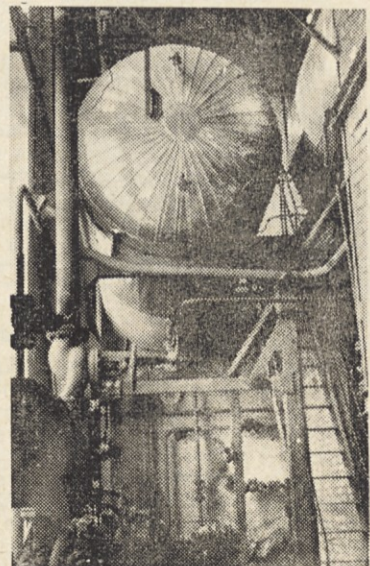
in potrditvijo predloga komisije na skupščini postane število točk stvarno in formalno merilo udeležbe pri sredstvih za osebne dohodke. Sele tedaj je mogoče ocenitev uporabiti pri delitvi ali točneje povedano pri obračunu osebnega dohodka za obravnavano delovno mesto!

Ce pa gre za spremembo merila pri oblikovanju oziroma ugotavljanju mase ali skupnega zneska osebnih dohodkov, potem sodi to v področje komisije za razvijanje sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Merilo za formiranje ali oblikovanje mase osebnih dohodkov je ponder in faktor osebnega dohodka. Ponder pomeni in pove, koliko normalnih ur (norma-ur ali krajše N/h) je potrebno za izdelavo 100 kilogramov neke skupine izdelkov. Faktor osebnega dohodka pa pove, koliko dinarjev je vredna ena normirana ura.

O spremembi teh dveh meril razpravlja komisija za razvijanje sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki pa pri svojem delu tudi upošteva in priznava zahtevke ekonomskih enot. Ti izhajajo iz izpadov proizvodnje in drugih motenj v proizvodnji. Seveda pridejo v poštev samo zahtevki, katere je predhodno že obravnavala arbitražna komisija pri upravnem odboru podjetja in če je očitno, da so res upravičeni.

Lep in svetel je novi kotel v kotlarni obrata II

Rubriko »MLADI GUMAR«
so uredili: Miodrag Milivojević,
Toni Veselič, Franc Šile,
Tone Veselič, Ludvik Paušar
in Marica Sirknik.

Izobraževanje - pogoj za nadaljnje delo organizacije LMS

MIODRAG MILIVOJEVIĆ — je ideološko izobraževanje tesno povezano s strokovnim izobraževanjem in izpopolnjevanjem. Prav boljše poznavanje nastanka in razvoja človeške družbe, vzrokov za najrazličnejše svetovne pretrse in razvijanja proizvodnih odnosov ter sredstev za delo, je temeljno znanje, brez katerega ne more biti danes nihče, če hoče biti tudi neposredni upravljalec!

Družbeno-politične organizacije podjetja so organizirale letos večerno politično šolo. Udeležujejo se je poleg članov tovarniške organizacije Zveze komunistov in sindikalne organizacije tudi člani mladinske organizacije.

Iz našega podjetja obiskuje večerno politično šolo kar 7 mladincev; štirje hodijo v to šolo pri Občinskem komiteju ZKS, ostali pa kar doma, v podjetju. Glede udeležbe so prav mlajši slušatelji najbolj redni in le z redkimi izjemami izostajajo. Upam, da bodo tudi tisti redki »izostankarji« sprevideli, kako škodljivo vpliva to na uspeh same šole in na sam njihov ugled!

Zavedati se moramo namreč, da

domski skupnosti, temveč tudi od naše mladinske organizacije. Če bo le-ta s svojim akcijskim programom in njegovim uresničevanjem posegla tudi med nove učence, jih pritegnila med svoje vrste in jim nudila najrazličnejše oblike izobraževanja, kulturnega razvedrila in zabave, potem bo uspeh prav gotovo popoln.

Z novimi učenci poklicne gumarske šole smo zadovoljni

BLAŽ STUDEN — GUMARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER — Ni dolgo tega, ko so prišli v naše podjetje in v našo poklicno gumarsko šolo novi fantje in dekleta. Prazniti moramo, da so naredili na nas vse prav dober vtis. Ne samo zaradi vedrosti in telesne razvitosti, marveč tudi zaradi velike vneme, s katero so se lotili dela, ter zaradi prizadevanja pridobiti kar največ. Pa še nekaj! Z njimi nismo zadovoljni le tisti, ki skrbimo za njihovo teoretično in strokovno napredovanje, marveč tudi starejši sodelavci in vodje posameznih ekonomskih enot, kjer naši novi učenci sedaj opravljajo prve posle.

Če bo šlo tako tudi v bodoče in če najmlajša generacija učencev naše poklicne gumarske šole ne bo popustila, potem bomo dobili čez dve leti spet nekaj zares dobrih in sposobnih poklicnih delavcev. Seveda pa ne zavisijo njihovo bodoče znanje samo od vzgojiteljev, predavateljev in inštruktorjev, ki jim pomagajo k osvajanju posameznih učenosti v učilnici in v neposredni proizvodnji ter v

Posnetek priča, da so seje tovarniškega komiteja LMS vselej zanimive

In kadar sta prosta vsaj dva dneva, odrinemo v naš počitniški dom na Pokljuko

Kaj pa mislimo kulturniki?

TONI VESELIČ — PNEVMATIKARNA I — Pa mogoče res ne mislite, da bomo sedaj, čez zimo kar zaspali? Ne, nasprotno! Naša kulturno-zabavna skupina pripravlja za prihodnje dni kar pester zabavni program. Naj omenim, da smo si sestavili akcijski program za prihodnje leto in da bo naša dejavnost kar precej pestra!

Za vse večje praznike bomo pripravili proslave.

Organizirali bomo javno prireditev »Pokaži, kaj znaš« v okvirih našega podjetja ter tekmovanje »Ali poznaš svoj oddelek«.

Pripravljamo nov kulturno-zabavni program. Z njim se bomo najprej predstavili našemu kolektivu, kasneje pa tudi gostovali na okrog. Že lanskoletna gostovanja so namreč pokazala, da naš program ni kar tako! Sodelovala bo tudi naša folklorna skupina z gorenjskimi narodnimi plesi.

Prirediti nameravamo tudi več zabavno-družabnih večerov s plesom v mladinskem domu. Ob letošnjem obisku mladincev iz zagrebške tovarne »Ris« smo eno takih prireditev že izpeljali. Menim, da je uspela, četudi je bila udeležba naših mladink preskopa.

Kaj več o našem delu pa pred samimi nastopi, prireditvami in zabavno-kulturnimi večeri s plesom!

Bi radi vedeli, kaj vse nameravamo letos narediti?

Naš akcijski program

Na sedmi redni seji tovarniškega komiteja LMS smo sprejeli akcijski program dela za prihodnje leto. Pripravila ga je posebna komisija, ki jo je imenoval komite. Zaradi zanimivosti ga objavljamo v celoti. Jasno je namreč mogoče razbrati posamezne naloge, roke in tiste, ki morajo naloge opraviti.

Da ne bo nesporazuma, naj pojasnimo najprej nekaj kratic: TK — tovarniški komite, IPK — ideološko-politična komisija, KPK — kulturno-prosvetna komisija, KMP — klub mladih proizvajalcev, MDB — komisija za mladinske delovne brigade, ŠK — športna komisija.

Ves naš letošnji akcijski program sestoji iz deset glavnih nalog.

1. Tovarniški komite mora obvestiti predsednike DS ekonomskih enot, naj dostavljajo predsednikom mladinskih aktivov vsaj 5 dni pred zasedanji materiale za razpravo. Le tako bodo namreč lahko predsedniki aktivov LMS skicevali aktivne ter na sejah zavzemali do posameznih problemov svoja stališča in jih nato posredovali delavskim svetom ekonomskih enot. — Ta naloga je delno že izvršena!

2. Če je le mogoče, naj se analizira vsa delovna mesta v proizvodnji in ugotovi, kje bi lahko povečali produktivnost. Na tistih delovnih mestih, kjer bi se delovno storilnost lahko povečala za 25 odstotkov, naj se zaposli take sodelavce, ki bodo s svojim marljivim delom dokazali upravičenost naših predvidevanj o možnostih povečati produktivnost. — Izvršiti do 15. decembra. — KMP. Naloga je delno že izvršena.

3. Organizirati je treba na proizvodnih konferencah razpravo o rekonstrukciji podjetja in o perspektivnem razvoju podjetja — 31. decembra. — IPK.

4. Organizirati je treba najrazličnejše oblike izobraževanja članov mladinske organizacije:

— seminar za mlade člane organov upravljanja — 10. decembra. — KMP

— seminar o predosnutku nove ustave — 10. novembra — IPK

— politična šola skupaj z organizacijo ZK in sindikatom — 5. novembra — TK

— politični seminar in nadaljnje izobraževalno delo v V. aktivu (učenci poklicne gumarske šole) — 31. oktobra — IPK

— občasna predavanja in seminarji v mladinskem domu — mesečno — IPK

— šola za življenje I. stopnja — 31. januarja — IPK

— šola za življenje II. stopnja — 15. februarja — IPK

— fotografski krožek za učence poklicne gumarske šole — 20. decembra — IPK

— krožek mopedistov za učence poklicne gumarske šole — 15. apr. — IPK

5. Proizvodne konference naj bi bile vsak mesec — KMP.

6. Klub mladih proizvajalcev naj se razdeli po interesnih skupinah. Člani kluba naj bi sami pripravljali gradivo za take konference.

— anketirati je treba celoten kolektiv in ugotoviti, kakšno je politično vzdušje — 15. januarja — KMP

— organizirati je treba prireditev »Ali poznaš svoje oddelke« — 31. januarja — KMP

7. Pripraviti je treba kulturno-zabavno skupino, da bo lahko nastopala z zabavnimi programi in prirejala za vse večje praznike proslave:

— organizirati javno prireditev »Pokaži, kaj znaš« — 15. marca — KPK

— oživiti folklorno skupino — KPK

— prirejati ples z zabavnim programom ob sobotah in v nedeljah v mladinskem domu — 15. decembra — KPK.

8. Sklicati v nekaterih ekonomskih enotah sestanek aktivov in se podrobno pogovoriti o organizaciji dela ekonomske enote — 15. novembra — TK. Naloga je že izvršena.

9. Začeto igrišče za mali roket in odbojko dograditi — 15. julija 1963 — MDB.

10. Začeto športno aktivnost še nadalje pospeševati in organizacijsko utrjevati ter mesečno poročati tovarniškemu komiteju.

Nekatere od teh nalog so v celoti ali pa deloma že izvršene, za izvršitev drugih pa so sedaj v teku priprave!

Tovarniški komite

Res ne vem, kam naj se obrnem?

V teje rubriki nameravamo odgovarjati na pisma, ki jih naslavljate na našo organizacijo. Da bomo vedeli, kdo nam piše, vas naprošamo za popolno in točno podpisovanje!

Danes objavljamo odgovor na pismo sodelavca J.M. V največje zadovoljstvo si štejeemo, da lahko odgovorjamo in prizadetemu članu organizacije tudi pomagamo.

Kako uspevajo in delajo naši aktivisti in s kakšnimi problemi se borijo?

Namesto dvajsetih samo dva...?

A. NATLAČEN — STISKARNA — Kakor veste, je bil aktiv stiskarne v lanskem letu med najboljšimi. Tako smo pričakovali tudi letos. Toda namesto, da bi nadaljevali lanskoletno delo in dosegali nove uspehe, smo se nedelavnost?

Zgodilo se je takole: V četrtek, 22. novembra, bi morala biti seja

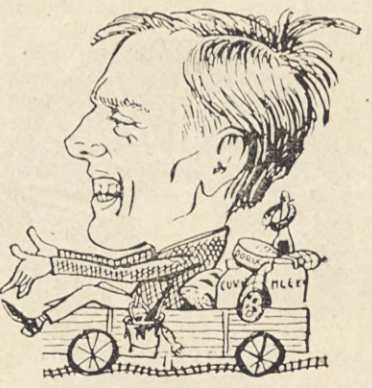
našega aktiva. Od dvajset mladincev — članov aktiva — sta se sestanka udeležila samo dva. Jasno je, da smo morali zato sejo preložiti. Iskal sem vzroke za tolikšno odsotnost ter si začel celo očitati: »Vidiš, sam si kriv! Ni ti uspelo vzbuditi med mladinci zanimanja za delo v mladinski organizaciji...!« Zato sem za ponovno sklicani sestanek, ki smo ga napovedali za soboto, 24. novembra, »osebno prosil« vsakega člana posebej, naj pride na sejo ter doživi poraz na vsej fronti. Eden ni imel časa, ker je moral na avtobus, drugi je imel ravno

takrat kosilo, tretji je delal ponoči in je moral izostati zaradi spanja, itd. Skratka, doživel sem vrsto »srčnih izbruhov«, ki so bili delno sicer upravičeni, v večini primerov pa le samo izgovor. In zato sem na ponovljeni seji aktiva ostal sam s predsednikom komiteja M. Milivojevičem in članom našega aktiva M. Gjerekom!?

Prišla bo prošnja, naj mladinska organizacija napiše za tega in tega mladinceva karakteristiko. Rabil jo bo recimo pri napredovanju v službi, pri prevzemanju kakšne funkcije v družbeno-političnih

PRAVI MLADINEC
BO PRAV GOTOVO
TUDI SODELAVEC
SVOJE RUBRIKE!

Saj ga poznate! Toni Horvat, športnik, da mu je malo enakih!

Iz tvojega pisma zaključujemo, da živiš v zares težkih razmerah. Sam praviš: »Res ne vem, kam naj se obrnem in komu naj zaupam svoje težave!«

Dragi tovariš! Ne moremo mimo dejstva, da je tvojemu primeru podobnih v našem kolektivu še več. Zal pa zanje ne vemo tako natančno kot za tvojega, ker nam jih prizadeti ne zaupajo.

Tvojega problema pa smo se lotili z vso resnostjo. Vedi, da si potrkal na prava vrata. Zagotavljamo ti, da boš sedanjih težav prav kmalu rešen.

Mladinska organizacija

V primeru tovariša J.M., ki je docela oseben, kaj več nismo povedali. Kolikor pa bomo dobivali v bodoče pisma, v katerih bo govora o problemih naših članov v

Čeprav je zimski čas, naj velja izrek „Nazaj k naravi!“

Zima je tisti letni čas, katerega se najbolj vesele naši otroci in ljubitelji zimskih športov — smučarji, drsanci, hokejisti in sankalci. Tisti, ki se za zimske športe ne zanimamo in ki menimo, da mraz škoduje človeškemu organizmu, mislimo drugače. Jezimo se ob pogledu na prve snežinke, ki novembra ali decembra pokrijejo naravo. In če smo še nekoliko stiskaške narave, računamo, do kdaj bomo imeli kurjavo itd.

Toda ni namen tega prispevka razpravljati o zimi in o navideznih tegobah, ki jih le-ta prinese s seboj! Opozorili bi radi na nekaj, kar nas večina prerada pozablja.

Gre za krajše sprehode v naravo, za polurno hojo in razgibavanje na prostem in za sprostitvev prenapetih živcev. Ker nas je večina že sicer nagnjena k stalnemu sedenju za zapečkom, ni čudno, če na jesen z grozo ugotavljamo naraščanje osebne teže. Potem često zategnemo nekoliko pas pri krilu ali hlačah, češ, treba bo shujšati. No, pa se kmalu prepričamo, da nam vse to bolj škodi kot koristi. Le redki so, ki se zavedajo pravih vzrokov temu in ki se držijo dobronamernih nasvetov.

Četudi so pozimi dnevi kratki, moramo najti popoldne, ko pridemo z dela, vsaj pol ure časa za krajši sprehod v naravo. Primerno se oblecimo, napravimo še otroke,

potegnimo iz kleti ali shrambe sanke, pa hajd na prosto! Odločimo se za bližnji breg in popeljimo tja svoje malčke, da se nasamekajo, kolikor jih je volja. Če nam samim ni za sankanje, hodimo naokrog, vdihavamo oster zrak in prepustimo se uživanju bele opojnosti.

To nam ne bo koristilo samo zaradi obrambe pred naraščanjem osebne teže. Sproščena napetost živcev, bolj zbrane misli in zadovoljstvo nad igrajočo se mladino nam daje novih moči za naslednji delovni dan!

Preprosta mizica v kuhinji

Današnja nova stanovanja se odlikujejo z najrazličnejšimi prednostmi pred tistimi, ki so jih gradili pri nas še pred nekaj leti. Zlasti so pripravne švedske kuhinjske niše, v katerih je res pravi užitek kuhati. Često pa pogrešamo v njih manjšo jedilno ploskev, kjer bi bilo mogoče postreči večerjo ali kosilo vsaj dveh osebama.

V eni francoskih revij, ki obravnavajo gospodinjstva vpra-

šanja, smo zasledili pričujočo rešitev. Morda se tudi vi odločite za kaj takega? Del delovne mize služi za odlaganje smeti v posebno posodo. Prostor je pokrit z okoli vodoravne osi vrtečim se pokrovom, ki ga je mogoče uporabljati tudi kot jedilno mizico!

S kuhinjsko nišo si morda omislite takle jedilni pripomoček

Koliko popačenk poznate?

V zadnji številki »Save« smo objavili nagradni mozaik in razpisali za tiste bralke, ki so nam pravočasno poslale pravilno rešitev, tudi praktično nagrado — priročen mešalnik za smetano, jajčni beljak ali rumenjaki, za mešanje testa itd. Po poslanih rešitvah sklepamo, da so vam taki in podobni razpisi kar všeč. Zato smo pripravili nekaj podobnega tudi tokrat. Le da vam sedaj ne bo treba seči po škarjah in lepilu! Namesto tega vzemite v roke svinčnik in kos papirja TER NAPIŠITE NANJ DVAJSET POPAČENIH IZRAZOV ZA RAZNE GOSPODINJSKE POMOČKE IN PREDMETE! Radi bi namreč zvedeli, kaj vse poznate in da bo naloga še bolj zapletena, PRIPISITE K VSAKEMU POPAČENEMU IZRAZU ŠE PRAVILNEGA SLOVENSKEGA.

Da si po nepotrebnem ne boste belili glav, navajamo nekaj primerov, ki pa v našem tekmovanju ne bodo več veljali: SPORHERT — štedilnik, ROR — pečica, RINKA — obroč, ŠEFLA — zajemalka, KASTROLA — kozica, SPAJZA — shramba itd.

VAŠE SEZNAME POPAČENK BOMO SPREJEMALI NAJKASNEJE DO SOBOTE, 22. DECEMBRA. NE POZABITE SE ČITLJIVO IN S POLNIM IMENOM PODPISATI. Svoja pisma naslovite na naslov: Uredništvo »Sava« — ABC ZA DOM — Tovarna gumijevih izdelkov »Sava« Kranj. Odgovore lahko oddaste pri dežurnih vratarjih ali pa kar v uredništvu!

»Pa nagrada?« boste vprašali. Da, tudi ta bo. Med reševalci bomo z žrebom izbrali enega. Dobil bo lepo knjižno nagrado!

Uredništvo

Še en predlog za dnevno sobo

- Po pripombah in vprašanih sodeč, ki ste jih zastavljali uredniku našega lista po objavi prvih predlogov za opremo enostanovanjske hiške za 2 milijona, je zanimanje za načrtovanje večje, kot smo pričakovali. Tega se veselimo, saj skušamo v tej rubriki objavljati predvsem najrazličnejše predloge in nasvete za dom.

Če se še spominjate, smo objavili zadnjič v desnem zgornjem koncu tele strani predlog in načrt za ureditev dnevene sobe. Danes ga še nekoliko dopolnjujemo. Iz desne slike lahko razberete, kako izgleda na primer po našem predlogu narejen JEDILNI KOT. Če verjamete ali ne, stenske police z omaricami iz furnirane smrekovine ter železnih cevi, z žimo oblažinjen udoben fotelj na železnem ogrodju, jedilna plošča — delovna miza z ultrapasom — in štirje lakirani stoli so veljali skupno 68.000 dinarjev. Res pa je, da lastnik prikazanega pohištva ni držal prekrižanih rok. Sam je prelakiral železne nosilce za stenske police in omarice ter za fotelj, politiral police in omarice pa seveda tudi z nitrolakom prebarval stole. Tudi načrte je naredil sam ter prispeval za polnjenje fotelja 6 kilogramov srednjekvalitetne žime.

No, če se vam je zdel naš prvi predlog premoderen in morebiti predrag, boste izbrali morda našega naslednjega? Seveda pa odpade glavna funkcionalnost — jedilna plošča ter s tem možnosti za serviranje jedil in za razne družabne igre! Tudi ta pohištveni komplet je sicer iz smrekovega lesa. Toda furniram je z bukovim furnirjem. Namesto železnih nosilcev so tu leseni. Poleg dveh omaric — ene za čajni ter kavni servis in druge za bife — je še večja komoda. Zraven sodi še preprost fotelj. Lahko se tudi odločimo in uporabimo levo spodnjo omarico s pokrovom kot priročno pisalno mizico, kakor kaže spodnja slika. Seveda sodi h kompletu potem še preprost stolček! In še

Nagradna križanka

Da bo reševanje naših standardnih križank nekoliko bolj zagonetno in hkrati tudi bolj zanimivo, smo pobrskali pri njenem sestavljanju nekoliko po zemljevidu naše domovine. Upamo, da vam zastavljena vprašanja ne bodo delala prevelikih težav!

Kakor običajno tudi tokrat razpisujemo tri denarne nagrade po 1.000 dinarjev. PRAVILNE REŠITVE ODDAJTE V UREDNIŠTVU NAŠEGA LISTA ALI PA PRI DEŽURNIH VRATARJIH NAJKASNEJE DO SOBOTE, 22. DECEMBRA!

VODORAVNO: 1. industrijsko središče ob zlivu Kolpe, Korane in Mrežnice, 9. največje jugoslovansko pristaniško mesto, 16. kratica za akademski klub, 12. veznik, 13. okrajšava za moško ime, 14. osebni zaimek, 16. islandski konj, 18. posebne vrste jed, enolončnica, 20. češko moško ime, 21. ptica roparica, 23. dva enaka soglasnika, 25. lepotni nasad, 26. ozemlje, ki meji na morje ali reke, 29. stanovanjski objekt, 30. kratica za atletski športni klub, 32. ilovica, ilovnata zemlja, 33. poškodba trebušnega mišičja, 34. oblika glagola biti, 35. kemični simbol za aluminij, 36. znamka tovornih avtomobilov, 37. jegulji

cena. Material in izdelava brez politiranja — torej tudi nekaj lastnega dela sodi zraven — velja okrog 60.000 dinarjev. Sicer pa zavisi resnična cena predvsem od naše iznajdljivosti.

Takole izgleda jedilni kotiček, ki smo vam ga prikazali v načrtu za ureditev dnevene sobe v 10. številki

sorodna vodna žival, 39. industrijski kraj južno od Karlovca, poznan po največji jugoslovanski tekstilni tovarni tkanin.

NAVPIČNO: 1. industrijski kraj na Gorenjskem, 3. dva enaka soglasnika, 4. zdravilo, 5. obrambna naprava iz zemlje, 6. kemični simbol za vanadij, 8. nekdanje glavno mesto Črne gore, 11. nered, zmeda, 13. tisti (srbohrv.), 15. del noge, 17. medmet, 19. gora pri Beogradu, kje je mavzolej Neznanega junaka, 22. nađav, naplačilo, 24. glavno mesto avtonomne pokrajine Vojvodine, 27. ameriško moško ime (fon.), 28. glavno mesto Norveške, 30. 1. in 10. črka abecede, 31. izba, 33. plin iz skupine halogenih elementov, 35. naziv turškega višjega uradnika v dobi sultanov, 37., 22. in 8. črka abecede, 38. kvartaški izraz.

Za nagradno križanko, objavljeno v 10. številki našega lista smo prejeli pravočasno 24 rešitev. — Žreb je podelil nagrade po 1000 dinarjev naslednjim trem reševalcem:

MARICA HACE
BRANKO HRIBAR
FRANC HACE

„Sodelovala bi rada...!“

Prosim vas, sporočite mi, kaj bi bilo najprimernejše in še to, kako naj narišem razne kroje, skice, itd.! Vesela bom sleherne dobronamerne pripombe!

Anica

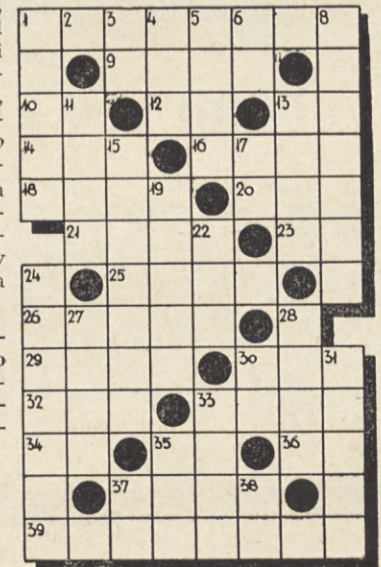
Spoštovana Anica, hkrati pa tudi vse tiste naše bralke, ki so pripravljene sodelovati v našem glasilu!

Veseli bomo vsakega prispevka! Ne belite si glave zavoljo jezika. To bomo že tu, v uredništvu, uredili. Tudi zavoljo skic bo šlo. Če je mogoče, jih narišite na trdem risanskem papirju najprej s svinčnikom, nato pa jih prevlecite s tušem. Vaši nasveti, predlogi, recepti itd., naj bodo splošno koristni in sprejemljivi. Če je le mogoče, navedite vselej tudi, koliko denarja je treba za uresničitev tega ali onega predloga.

In še tole: vse objavljene pisane in slikovne prispevke honoriramo. Zato se ne sramujte svojega imena in se na koncu svojega pisma podpišite s polnim imenom. Sicer imamo velike težave, ko hočemo izplačati pripadajoči honorar!

Urednik

Za nagradni mozaik, ki smo ga objavili v 10. številki našega lista, smo prejeli pravočasno 83 pravih odgovorov. Ta se je glasilo: MOZAIK PREDSTAVLJA ŽENSKI PIAŠC. — Izmed reševalcev bo prejela razpisano nagrado MARIJA PIRC.

Rokometaši so obstali v jesenskem delu prvenstva komaj na 5. mestu

Na pomlad bomo morali krepko pljuniti v roke, da popravimo zamujeno

DUŠAN REBOLJ – KADRŌVSKE SLUŽBE ● Jesenski del gorenjskega rokometnega prvenstva je za nami. Prvi letošnji sneg, ki je 18. novembra pobelil večji del Slovenije, je okrnil zadnje kolo prvenstvenih borb. Duplje in Zabnica so brez borbe zmagali nad svojima nasprotnikoma Iskro B in Tržičem C, naši fantje pa so se v Stražišču zastonj pripravili za dvoboj s Triglavom. Sodnik zaradi zasneženega igrišča ni privolil v odigranje tekme. Tako so se pomerila za zadnje možne točke le štiri moštva. Storžič je presenetljivo, a zaslužno premagal Radovljico z 11:10, Savica pa Križe s 16:5. Neodigrane tekme bodo nadoknadili po sklepu tekmovalne komisije šele na pomlad.

Vrstni red vseh sodelujočih moštev je po nepopolno zaključenem jesenskem delu prvenstva razviden iz tabele!

Moštva, ki nastopajo v konkurenci, pa so se zvrstila takole: Duplje 14 točk, Radovljica 10, Sava 6, Križe 6, Triglav 4, Zabnica 4 in Storžič 4.

Naše napovedi pred začetkom tekmovanja se niso izpolnile. Moštva Križe, Radovljica in Duplje so se nanj temeljito pripravila, zato njihova uvrstitev v vrhu lestvice ni le slučaj. Njihovi uspehi so samo potrdilo, da nobeno

da bodo take izkušnje pomagale tudi našemu moštvu in da bodo vsi igralci čez zimo redno prihajali na treninge v telovadnico!?

Ali smo postopali pravilno?

Pred mesecem dni bi morali nastopiti naši kegljači, šahisti in rokometnaši v prijateljskem športnem srečanju z nekdanjimi rudarji v Krmelju. Vse je bilo že nared, ko so Krmeljčani zaradi objektivnih razlogov — odsotnost nekaj najboljših tekmovalcev — srečanje odpovedali.

Ko smo sestavljali zastopstvo zaradi polne zasedenosti avtobusa našega kolektiva, je bilo očito, da ni več prostih sedežev za gledalce. Z redkimi izjemami so vsi prizadeti to razumeli. Le eden med njimi ne...! Razburjal se je in očital vodstvu ekipe zaprtost v krog izbrancev, grozil, itd.

Da stvar pojasnimo, smo sklenili povedati razlog, ki nas je silil v to, da prizadetemu tovarišu sploh nismo dovolili ne sodelovati v zastopstvu in ne potovati z ekipo v Krmelj. Na podobnem športnem srečanju v Krmelju letos meseca maja so imeli tovariši z njimi velike težave. Med povratkom v Kranj je prizadeti celo grozil šoferju s fizičnim obračunom. Zato so tekmovalci sami zahtevali, naj se vročekrvneža kaznuje in mu prepove udeležbo v podobnih prilikah.

Koordinacijski odbor za šport in rekreacijo je to željo upošteval. Zato tudi ni vnesel prizadetega tovariša v spisek udeležencev potovanja v Krmelj! Mislimo, da je bil naš postopek docela pravilen! Koordinacijski odbor

ROKOMET

moštvo, ki nastopa v nekem resnejšem tekmovanju, ne more uspevati, če njegovi igralci redno in sistematično ne vadijo. Upam,

Duplje	11	10	0	1	204:143	20
Radovljica	11	8	1	2	198:151	17
Mladost B	10	7	0	3	280:177	11
Tržič B	11	6	1	4	202:171	13
SAVA	10	5	0	5	254:151	10
Križe	11	5	0	6	205:224	19
Zabnica	11	4	0	7	196:191	8
Triglav	9	4	0	5	134:133	8
Tržič C	11	4	0	7	123:208	8
Storžič	7	3	0	4	90:128	6
Savica	10	2	0	8	132:228	4
Iskra B	10	2	0	8	99:209	4

Za nogometno ligo pa še namiznoteniška liga za pokal sindikalne podružnice

Ljubitelji namiznega tenisa, posluš!

● TONE PREZELJ – PNEVMATIKARNA I ● Zima je prekinila komaj začeto nogometno prvenstvo med ekonomskimi enotami. Zato bomo morali počakati na nadaljevanje kar več mesecev. Seveda pa s tem ni rečeno, da bo športnega življenja v našem podjetju za nekaj časa konec. Ne! Koordinacijski odbor že pripravlja vse potrebno za izvedbo prave namiznoteniške lige. V njej naj bi sodelovala moštva posameznih ekonomskih enot.

Vsaka ekonomska enota bo lahko prijavila tudi več moštev, seveda poimensko. V vsakem moštvu bodo lahko nastopali po štirje igralci. Najboljše vrste posameznih ekonomskih enot bodo tekmoval med seboj v konkurenci, rezervne pa izven. Posamezni dvoboji bodo šteli največ pet partij — najprej dve igri posameznikov, nato igro parov, nato spet dve igri posameznikov. Tako tekmovanje se imenuje »Davis cup« sistem.

Za zmagovalno vrsto bo pripravila naša sindikalna podružnica ličen prehodni pokal. Tekmovanje se bo pričelo takoj, ko bodo v našem novem mladinskem domu društveni prostori naredi. Zato pozivamo vse ljubitelje namiznega tenisa po posameznih ekonomskih

enotah, naj prijavijo svoja moštva koordinacijskemu odboru za šport in rekreacijo. Za vsako prijavljeno moštvo posebej navedite, kateri štirje igralci bodo v njem nastopali!

Uredništvo našega lista je sklenilo posvetiti novoletno številko tudi letošnjim športnikom in njihovim uspehom. Ker bi radi objavili razgovore z najboljšimi in vam jih v besedi in sliki predstavili, vas dragi bralci prosimo za pomoč.

NAJKASNEJE DO SOBOTE, 22. DECEMBRA BI RADI DOBILI PET NAJBOLJŠIH IN NAJVZORNEJŠIH ŠPORTNIKOV NAŠEGA KOLEKTIVA, ZATO NAPIŠITE NA KOS PAPIRJA IMENA IN PRIIMKE TER KRATKO UTEMELJITEV ZA VSAKEGA OD PETIH PREDLAGANIH KANDIDATOV, HKRATI PA PRIPIŠITE ŠTEVILKE OD 1 DO 5, S ČEMER DOLOČITE MESTO V RAZPOREDITVI.

Iz zbranih predlogov bomo izbrali na osnovi seštevanja na predlaganih listih podeljenih mest točke in določili razvrstitev petorice najboljših.

VSE TISTE BRALCE, KI BODO PRAVOČASNO POSLALI SVOJE PREDLOGE UREDNIŠTVU, BOMO UPOŠTEVALI PRI NAGRADNEM ŽREBANJU TREH DENARNIH NAGRAD PO 1.000 DINARJEV!

Alojz Veselič

Z letošnjega občnega zbora naših tabornikov

Črtati „papierne“ člane

● TONI VESELIČ – PNEVMATIKARNA I ● Konec preteklega meseca so položili obračun svojega dela taborniki našega kolektiva. V jedilnici obrata I se je zbralo okoli štirideset članov. Zboru je prisostvoval poleg drugih gostov tudi predsednik Okrajne taborniške zveze tov. Klotjnik.

Po uvodnem poročilu starešine čete »Simjnih jastrebov« se je razvila živahna razprava. Taborniki so samokritično ugotavljali, da uspehi v zadnjem letu niso bili najboljše. Premalo pozornosti smo posvečali sami organizaciji dela po vodih in pozabljali na vzgojo članstva. Zaradi nedelavnosti nekaterih članov smo sklenili vse take, ki so člani le na »papierju«, črtati iz svojih vrst.

V bodoče nameravamo organizirati živahnejše propagiranje naše organizacije v Stražišču, saj nas bo večji del zaradi preselitve v mladinski dom tam. Več pozorno-

sti bomo posvetili tudi četji »Medvedkov in čebelic« iz osemletke »Simon Jenko«.

Novoizvoljenemu odboru, ki ga vodita starešina Toni Horvat in načelnik Ivan Rolih, želimo v bodoče mnogo uspehov. Pohvaljenim in nagrajenim članom pa se za ves vložen trud najlepše zahvaljujemo!

Šahovska liga bo že v decembru

● VOJISLAV MITROVIČ – SLUŽBE ZA ORG. PROIZVODNJE ● Da bomo izkoristili zimski čas zaradi pomanjkanja športnih dvoran za manj zahtevna tekmovanja, pripravlja koordinacijski odbor poleg namiznoteniške lige tudi šahovsko ligo med ekonomskimi enotami. Ker se bo šahovska liga pričela že konec decembra, pozivamo vse ekonomske enote, da prijavijo koordinacijskemu odboru svoje ekipe. V vsakem moštvu bodo nastopali po štirje igralci, toda močnejše ekonomske enote lahko prijavijo tudi več takih vrst. V kolikor pa ena sama ekonomska enota ne more postaviti svojega moštva, se lahko poveže z drugo in prijavi svoje skupno zastopstvo.

Igralo se bo po enojnem točkovnem sistemu — to je vsako moštvo se bo pomerilo z vsemi ostalimi sodelujočimi vrstami. Ker bo trajalo tekmovanje nekaj mesecev, naj predstavniki posameznih moštev napišejo v prijavah tudi, kateri dan in uro v tednu bi lahko najlažje prihajali k tekmovanjem.

Kakor smo zvedeli, bo prejela najboljša vrsta prehodni pokal koordinacijskega odbora, najboljšim pa se obeta tudi kaka knjižna nagrada!

PRIJAVE S POIMENSKO NAVEDBO IGRALCEV, KI BODO ZASTOPALI MOŠTVA, ODDAJTE PRI ZVONKU VREGU V OBRATU II ALI PRI VOJISLAVU MITROVIČU V OBRATU I!

◀ Iz navadnega koša za smeti smo si omislili na Pokljuki osnovni pogoji za igranje košarke

Vid Gazvoda boljši od Vrega

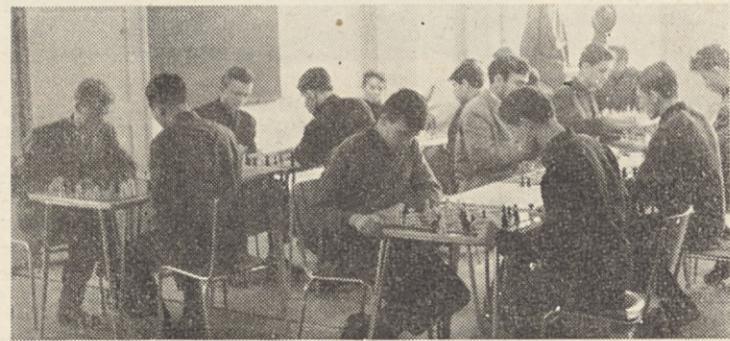
● VOJISLAV MITROVIČ – SLUŽBE ZA ORG. PROIZVODNJE ● Šahisti našega podjetja so počastili Dan republike z brzopoteznim turnirjem že v soboto, 24. novembra. Med petnajstimi udeleženci je bil najuspešnejši Vid Gazvoda iz PNEVMATIKARNE II s 13 točkami pred Vregom, ki je zbral 12 točk.

Pokrovitelj turnirja je bila tovarniška organizacija Zveze borcev. Pred pričetkom tekmovanja je prisotne pozdravil član te organizacije Anton Božič in spregovoril nekaj besed o tem, kakšnega pomena je sodelovanje med nekdanjimi borci in mladino.

Med petnajstimi sodelujočimi tekmovalci je zaslužno zmagal s 13 točkami Vid Gazvoda iz pnevmatike II. V partijah s svojima tekmečema Vregom in Mitrovicom je remiziral, v ostalih pa zmagal. Vrstni red ostalih udeležencev: Vreg 12 točk, Mitrovič 10,5, Šohtar 9,5, Stanešič in Veselič T. po 9, Krničar in Požar po 8,5, Mišmaš 7, Debeljak 6, Jazbec 4, Vidmar 3, Kužnik 2,5, Pirc 1,5 in Poljane brez točke.

▲ Vid Gazvoda, z magovalec turnirja v počastitev Dneva republike

Vabimo vas k strelskim treningom?

● BLAŽ STUDEN – GUMARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER ● Pred nekaj dnevi smo pričeli v jedilnici obrata I z rednimi strelskimi treningi. Pred nami so letošnja tekmovanja v okrajni strelski ligi in ponoviti moramo uspeh iz minule sezone. Ker bi radi povečali število vadečih in pritegnili k streljanju še več članov kolektiva, vabimo vse ljubitelje tega zanimivega športa, naj se nam pridružijo!

Redni treningi so trikrat tedensko — vsak ponedeljek, sredo in petek od 19.30 ure naprej v jedil-

nici obrata I. Vodiijo jih naši najizkušenejši strelci. Na voljo je dovolj streliva in kar 25 pušk. Tako ni bojzani, da kdo ne bi mogel vaditi ali da se zanj nihče ne bo zmenil.

Kakor vsako leto bomo morali tudi v vseh letošnjih kolih okrajne strelske lige nastopati z desetčlan-

sko vrsto. In ker nameravamo nastopati s člansko ter z mladinsko vrsto, bo moral nastopiti v vsakem kolu po dvajset strelcev. Kar lepa številka, ali ne? Če hočemo, da bomo redno popolni, potem moramo pritegniti nekaj novih moči. Zaželeno so tudi dekleta! Saj je streljanje šport kot nalašč zanje!

Ko se bo letošnje strelsko tekmovanje pričelo, bomo v našem listu sproti pisali o uspehih naših in drugih vrst. S tem bomo poskušali povečati zanimanje za ta šport in morebiti bomo tudi strelci kasneje organizirali tekmovanje med ekonomskimi enotami?

STRELSTVO